

קיד א מיי פ"ד מה"ל
מאלות אסרות
ה' יט ועי' פ"ט שם ה'
טו ופשהגות שם וזכ"מ:
קבו ב מיי פ"ד שם ה'
יט ועיין ב"ש"ע
י"ד ט"י פו קט"י י
בג"ה:
קבו ג מיי פ"ט שם
הלג"ו טו"ע י"ד
ט"י פה סעף י:

רבינו גרשום

כו'. כלומר לר' יוסי הגלילי חיה (חייב בבהמה) [גוהג בשר בחלב בבהמה] שהיא אסורה משום נבלה כבהמה: וירשבא ציד: ולא משום נבלות ולא משום טרפות כלומר אין חוששין שמא נבלות או מטרפות היו אותן ביציה. אי שכיחא אפי' גבי דידן כו' כלומר אפי' דידן קיבתו תהא אסורה ודניחוש שמא ייקן מן הטמאה: קבת שחיטת עובד כוכבים נבלה. כלומר אפי' ישראל ששחט לעובד כוכבים כלומר דאמרינן סתם מחשבת עובד כוכבים לעי': הא קיבה גופה שריא כלומר דאמרינן פירשא בעלמא לא קשיא כאן קודם חזרה ודאיאת [התם] מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים א"ל מפני שמעמידין אותו בקיבה נבלה ופרכה ר' ישמעאל וחזר וא"ל ר' יהושע מפני שמעמי' אותו בקיבת עגלי עי'. והכי קאמר [וכאן] קודם חזרה אסור שמואל (ס' לאחר חזרה מוסר עור קיבה אבל משום קיבה לא אסר: והקטני רישא קיבת העובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה. כלומר כיצד אמרת טרפה שניקה מן הכשרה קיבתה מותרת והא קא חזינן הכא ושל נבלה הרי זו [אסורה] מה לי נבלה ומה לי טרפה: סיפא שחוטתה היא. כלומר טרפה שניקה מן הכשרה שחוטתה היא: אלא א"ר יצחק א"ר יוחנן לא קשיא כלומר קודם חזרה. כלומר מה דאמרינן ושל נבלה הרי זו אסורה קודם חזרה לעיל ומה דאמרינן טרפה קיבתה מותרת לאחר חזרה ומשנה לא זה ממקומה כלומר א"ע שחזר אסור למתיר משנה שנישנית קודם לכן דקיבת נבלה אסורה לא זה ממקומה: ואין מעמידין בקיבת שחיטת עובד כוכבים ישראל ששחט גדי לעובד כוכבים: שהחלב מועילין בו וחייבין עליו משום פיגול כלומר האוכל אמורין חייב שחיס אחד שאוכל חלב חייב כרת וחייב מעילה כשאר קדישים ואם אוכלו פיגול ונותר וטמא חייב כשאר קדישים:

חיישינן שמא ינק מן הטמאה. לא קיימא לן הכי הלכה כשמואל דמשני מתניתין בשינויא אחרינא ולאו מעמידין בקבת עגלים שאנו לוקחים מן העובדי כוכבים ולא חיישינן שמא ינק מן הטמאה: **הדא קתני.** תימה מאי קא משמע לן דקבת עובד כוכבים נבלה הא שמעינן מפרק קמחא דמתניתין וכלא הוה ליה למיתני הכא אלא קבת עובד כוכבים אסורה: **ובי אמר שמואל הכי.** צללא הכי הוה מלי למיפרך ממתניתין על שמואל אלא הא עדיפא ליה דמדמפרש שמואל מתניתין אלמא סבר כוותי: **כאן** אחר חזרה. ולפי זה שריא קבת נבלה אלא עכשיו נהגו העולם הדבר לאיסור ואין להקל ליקח קבת עובד כוכבים ודיעבד מותר דאפילו לכתלה שרי אלא דיעינן שלא נמלחה בעורה אם לא שנוכער הדבר הואיל והחזיקו בו איסור ומיהו היכא דנמלחה הקצה בעורה אסורה ודאי משום צמר צלל: **הכי** גרסינן ברוב ספריים והלכתא אין מעמידין בעור וקבת נבלה אכל מעמידין בקבת נבלה וקבת שחיטת עובד כוכבים וקבת צמר שניקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שניקה מן הכשרה מ"ע חלב המכונס זה פירשא בעלמא הוא ולכאורה לגירסא זו קשיא מתני' דתנא כשרה שניקה מן הטרפה קבתה אסורה וכן דרימא לעיל בפירקין (דף קט): קצה שזשלה צללנה אסורה ואומר ר"ת דהני מילי חלב צלל צמחון הקצה דלא חשבו פירשא אכל הקרוש צמחון הקצה חשבו פירשא ואותו הקרוש לפי דבריו אפילו נמלח צמחון הקצה מותר:

אמר

דאי שרית אתי למיכל מינה לא כ"ש אלא אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה וזוה ממקומה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעמידין בקבת עובד כוכבים אמר רבנן רבי שמעון בר אבא כמאן כרבי אליעזר דאמר סתם מחשבת עובד כוכבים א"ל ואלא כמאן כי אתא רב שמואל בר רב יצחק אמר רבי יוחנן מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת עובד כוכבים שלא לחוש לדברי רבי אליעזר והלכתא אין מעמידין בעור קבת נבלה אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים (ובקבת כשרה שניקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שניקה מן הכשרה מ"ע חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא):

מתני'

חומר בחלב מברם וחומר בדם מבחלב חומר בחלב מועלין

אם יש בנותן מעם הרי זו אסורה כשרה שיניקה מן הטרפה קבתה אסורה טרפה שיניקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכונס במעיה: **גבי** אמו קבת עובד כוכבים לא נבלה היא אמר רב הונא הכא בלוקח גדי מן העובד כוכבים עסקינן וחיישינן שמא ינק מן הטרפה ומי חיישינן שמא ינק מן הטרפה והתנן לוקחים ביצים מן העובדי כוכבים ואין חוששין לא משום נבלה ולא משום טרפה אלא אימא חיישינן שמא ינק מן הטמאה ומאי שנא טרפה דלא חיישינן ומאי שנא טמאה דחיישינן טרפה לא שכיחא טמאה שכיחא אי שכיחא אפילו גבי דידן ניהוש אנן דבדלינן מינייהו וכי חזינן להו מפרשינן להו לא גזרו בהו רבנן אינהו דלא בדילי מינייהו וכי חזו להו לא מפרשי להו גזרו בהו רבנן ושמואל אמר חדא קתני קבת שחיטת עובד כוכבים נבלה ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה שריא לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה: כשרה שיניקה מן הטרפה [וכו'] והא קתני רישא קבת עובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה אמר רב חסדא רישא נראה כאוכל נבלות הכא איכא שחיטה א"ל רבא ולא כל דכן הוא ומה נבלה דמאיסה דאי שרית ליה קבתה לא אתי למיכל מינה אמרת לא טרפה שחוטת דאי שרית אתי למיכל מינה לא כ"ש אלא אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה וזוה ממקומה אמר רבי יוחנן מעמידין בקבת נבלות ואין כרבי אליעזר דאמר סתם מחשבת עובד כוכבים א"ל ואלא כמאן כי אתא רב שמואל בר רב יצחק אמר רבי יוחנן מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת עובד כוכבים שלא לחוש לדברי רבי אליעזר והלכתא אין מעמידין בעור קבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים (ובקבת כשרה שניקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שניקה מן הכשרה מ"ע חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא):

אם יש ליתן טעם צלל: הרי זו אסורה. וחלב הנמלח קרוש בעור הקצה שמולחין אותה בעורה בין שנותנין עמו חלב אחר ובין שמולחין אותה עמה נראה צניני איסור גמור כצמר צלל ממש לאיסור הגבינה איסור גמור ואין צדי כח להיתר ויש מתירין אותו ומצויין ראייה מדגים שעלו בקערה שפסקנו (לעיל דף ק"א): שמואל לאוכלן צכותא משום דהוה ליה נותן טעם צר נותן טעם שחלב הקצה לא נאסר אלא משום נתינת טעם וכי הדך יהיב טעמא בגבינה הוה ליה נותן טעם צר נותן טעם ורמוקות זו מזו כרחוק מורח ממערב מהאי טעמא דדגים שעלו בקערה אע"פ שבלעו את טעמה עדיין היתר גמור הן לאוכלן וכשצא לאוכלן צכותא למה אתה אוסר עליו מפני טעם צמר שלה הווא טעם צמר לאו טעם הוא שהרי לא צא מן הממש אלא מני"ט אחר אכל חלב הנמלח בצמר משנתנו טעם זה צוה נעשו שניהם איסור דקיימא לן (לעיל דף ק"א). חמיכה עכמה נעשית נבלה וכל טעם היוצא עוד מן החלב בין טעם חלב שצו בין טעם צמר שצו הכל אסור לפי שכולה נבלה וכשמתערב חלב זה עם חלב הגבינות הוה ליה מן צמיו חלב נבלה צלל חלב היתר וכבר פסקנו חמיכה עכמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן ולא אמרינן נותן טעם צר נותן טעם הוא מפני שאף טעם חלב שצו שהיה מתחלה נעשה כולו נבלה וכן הלכה כרז וגם פסקנו צפסקים (דף ק"ט): הלכה דמיין צמיו כלל שהוא ואני הייתי נוהג היתר עד הנה ובלבד שלא יתנו זה חלב אחר וטועה הייתי צדך שהייתי סבור דלאמרינן צע"ו (דף ק"ט): גבי קבת עולה כהן שדעמו יפה שורפה חיה שמע מינה פירשא בעלמא היא ולא מיתסרא ולא היא חלב גמור הוא מדתנא דמתניתין כשרה שניקה מן הטרפה קבתה אסורה שמע מינה חלב הוא ותיאף נמי י קצה שזשלה חללנה אסורה וקבת עולה דשריא משום דלא גופה היא אלא שניקתו מאמו והוה ליה כנוס צמניה כנתון בקערה ומותר כדתינא טרפה שניקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכנוס צמניה ודמיתיה ראייה צמסכת ע"ו [ג]: מינה דאיסורי הנאה שרי פירשייהו וגבי עגלי עבודת כוכבים

דאסור פירשייהו מדקתני [שם ט:]: קבת עגלי עבודת כוכבים אסורה לאו משום דקצה פירשא חשיב לה לענין עיכול דתיהוי כפירשא למפקע שם חלב מינה אלא הכי מיייתי ראייה מינה מדאסר קבת עבודת כוכבים ש"מ פירשא אסור דהא קבתה נמי לאו גופה היא ומיתסר משום דניחא ליה צנפא כשהצמחה נראת שנתה ויפה לעבודה זרה וה"ה לשאר הפרש ומדשרי לה גבי עולה ש"מ לא מיתסר אלא גופה אכל פירשא שרי כי האי גוונא דאין קדושה חלה אלא על הראוי ממנה למזבח מידי דהוי אעור של עולה שהוא מתחלק לכהנים כן מלאתי בנימוקי רבינו שלמה צרבי מאיר: **גבי** צלוק גדי מן העובד כוכבים. ושחטו קרי ליה קבת עובד כוכבים ואסורה: חיישינן שמא ינק. חלב זה מן הטרפה: לא משום נבלות. שמא משום ערפה. שמא מעוף טרפה היא דאמרינן צאלו ערפות (לעיל דף נ"ח). ומודים שזכרנו שחוטתה גבי דידן. גדיים שלנו נמי תהא אסורה קבתן משום דחיישינן שמא ינק חלב זה מן הטמאה) בהמה טמאה: **היא קסני.** משום דשל נבלה היא אסר לה: ומי אמר שמואל. קבת נבלה אסורה אלמא כגופה דמי: והאמר שמואל. צמסכת ע"ו מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קצה גופה חלב הקרוש קרי קצה וקאמר דשריא: **כאן קודם חזרה כו'.** צפרק אין מעמידין (ע"ו דף ק"ט): שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע מפני מה אסורין גבינות העובדי כוכבים אמר לו מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה חזר בו מקבת נבלה משום דלאו גופה היא ואסורה משום עבודה זרה דאפילו פירשא דידה אסור כדמפרש התם (ע"ו לד): משום דניחא ליה צנפחיה הלכך משנתנו זאת נשנית קודם חזרה ומשום הכי אסר וכי אתמר דשמואל דעור קצה הוא לאסור הא קצה שריא לאחר חזרה קאמר ומשנתנו זאת מכיון ששנית אף על פי שחזר בו לא זה ממקומה ולא סילקוה ולא אמרו שלא לשנותה עוד: והא קסני רישא קצת נבלה אסורה. והדר קתני קצת טרפה מותרת דקתני טרפה שניקה מן הכשרה קבתה מותרת: איכא שחיטה. ולא מאיסה כולי האי כנבלה ואיסור אין כאן לא צו ולא צו דקתני מפני שכנוס צמניה נאסף הוא צמניה מן אחרים ולא משל עכמה: משנה הראשונה. קודם חזרה נשנית וכיון ששנית לא זה ממקומה וחזרו ושנו אחרונה להיתר: **משנת עובד כוכבים** לעבודת כוכבים. הילכך אף על גב דלאו גופה הוא מיתסר כדפרישית דאפילו פירשא מיתסר משום דניחא ליה צניפחיה: **ואלא כמאן.** כלומר לא הוצרכה לשאל: מעמידין בין בקבת נבלה כו'.

מתני'

(א) [לעיל והתניא] (ב) לעיל
סג: [מסופתה פ"ג ה"ח],
(ג) [ע"ו לה. ד] שם,
(ד) [לעיל לב: יבמות ג.
וה"ל] (ו) לעיל יג. לח:
[גיטין מה: ע"ו לב: ע"ש],
(ז) [בב"א: נכרי, ח] לפי
פירש"י ל"ג כל זה עד
פירשא בעלמא הוא דהא
ס"ל לחלב גמור הוא
ולא פירשא. רש"י ור"מ,
(ט) [לעיל קטו: א] (י) [לעיל
דקתני]. (יא) [בב"א: נכרי,
ג] [לעיל דף יג.].

גזיון הש"ס

רש"י ר"ה הרי זו וכו' הוה
ליה מין בביתו. ע"י לעיל
דף קט ע"ב מד"ה ש"ל:
ה"ה וכו' בלאו הכי
וכו'. ע"י כמותה נה ע"ב
מד"ה מתנת יבמות דף כו
ע"ב מד"ה ורז ולקמן קא
ע"ב מד"ה ומי:

מוסף רש"י

שמעמידין אותה בעור
קבת נבלה. ועור לאו
פירשא הוא ואסור (ע"ו
לז).

שיטה מקובצת

[א] חומר בחלב מברם. ע"י
תוס' מנחות עד ע"ב:

